

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ.

Průprava k vojenské výchově. V příštím čísle přineseme zprávu o stavu otázky „ozbrojeného národa“ (nazione armata), jež vstupuje v Itálii do stadia praktického řešení. Účastní se ho vláda, vojenská správa i politická veřejnost. Otázka tato je předmětem diskusí v tisku a knižních publikacích.

První fází programu „ozbrojeného národa“ je organizace předvojenské výchovy, o jejímž vývoji přinášíme několik zpráv. Ministr války ustavil v dohodě s ministrem námořnictví a vyučování meziministerskou komisí pro studium otázek, vyplývajících z připravované organizace tělesné a předvojenské výchovy. Počet členů byl co nejmenší; komise měla podati svůj návrh vládě před 30. říjnem, tedy před zahájením sněmovny, čímž se její činnost končila. Komise vytkla, že je nutno, aby se tělesná výchova mládeže opírala o státní organizace a útvary, které již existují, jako na př. školy, střelnice atd. Zádala, aby byl v první řadě podporován rozvoj tělocvičných a sportovních spolků občanských, aby tak bylo co nejvíce využito živé národní síly a iniciativy.

Jakkoli stav státního rozpočtu nepřipouští značnějších finančních nákladů, přece chce stát přispěti, hlavně s počátku, zřízením sportovních hřišť, k nimž poskytne nutných pozemků, dále tím, že usnadní transporty, poskytne různých premií a konečně zřídí sbor cvičitelů, kteří budou organizovati tuto výchovu.

Zajímavá je statistika o výsledcích předvojenské výchovy v okrsku 21. divise, jak ji přináší revue „Esercito italiano“ ze 7./XI. m. r.:

V roce 1919 bylo do předvojenských kursů zapsáno 195 branců, z nichž bylo odvedeno 130; v roce 1920 ze 795 zapsaných bylo odvedeno 395; v roce 1921 ze 1653 bylo odvedených 864. V roce 1919 byla v tomto okrsku pouze dvě tělocvičná sdružení; do konce r. 1920 stoupl jejich počet na 10 a ke konci září 1921 na 28 spolků s několika tisíci členy.

V Miláně se konala důležitá porada významných osobností sportovních, aby vyslechly návrhy generála Grazioliho, předsedy uvedené meziministerské komise. Porada projednávala otázku tělesné výchovy a předvojenského výcviku.

Vojenská rada (viz „Voj. Rozhledy“ č. 1, roč. II.) má býti doplněna v tom smyslu, že k došavým členům, jimiž jsou vesměs velící generálové, má býti přiděleno několik důstojníků nižších hodností, žijících v bezprostředním styku s vojáky. Dále má býti místopředseda vojenské rady (jímž je nyní bývalý generalissimus Diaz) pověřen inspektorátem všech zbraní. Tuto funkci bude vykonávat jako delegát ministra války. Tím by také úřad místopředsedy vojenské rady dostal konkrétnější obor působnosti, jehož dosud neměl. A bude také možno upravit jeho poměr k náčelníkovi generálního štábu, jenž se podle nedávného dekretu min. předsedy Bonomiho stává jakýmsi technickým radcem ministra války, kdežto funkce příštího hlavního velitele za války přešla

na místopředsedu válečné rady, již náčelník gen. štábu předkládá k schválení návrhy zásadního rázu, týkající se organizace armády a přípravy pro válku. Nebylo lze na dlouhou dobu udržeti to, aby náčelník gen. štábu v míru odpovědný za organizaci a výcvik armády za uvedeného stavu podléhal přístupu vrchnímu veliteli armády v době války (jakožto místopředsedovi vojenské rady), jenž však v mírovém období neměl velení a tím ani vymezené odpovědnosti. Tento stav tolik kritizovaný bude upraven naznačeným spojením funkce místopředsedy vojenské rady (a vrchního velitele ve válce) s vrchním inspektorem armády. Tím zajistí se i vojenská rada sama, jejíž kompetence nebyla dosti určena a ohraničena, věcně opodstatněna.

Samohybná lafeta. Spojené státy severoamerické snažíce se podle možnosti odstraniti z vojska koňský pohon a s ním i všeliké nesnáze, zahájily obsáhlé pokusy se 155 mm dělem, montovaným na samohybné lafetě (155 mm Filloux gun, model 1918). Zdá se, že několikaletá práce rozřešila problém ten velmi dobře, alespoň podle popisu. Vozidlo, tvořící lafetu děla, umožňuje jízdu jak na kolech, tak i na pásech (track-laying type). Na půdě, vyžadující nízkého spec. zatížení, používá se pásu jdoucího přes kola, na cestách dobrých se pásy odstraňují a vozidlo se pohybuje na kolech (na každé straně čtyři), opatřených silnými dvojitémi gumami. Střední čtyři kola lze zvednouti, má-li vůz jeti na kolech a spustiti, je-li třeba jízdy na pásech. Váha vozidla jest skoro 20 t; na pásech přenáší se tato váha na půdu tak, že zatížení podložky jest menší než zatížení vahou člověka na ploše botek. Proto se dělo může pohybovati i na půdě, kde se člověk již probořuje. Výkonnost motoru 120 HP umožňuje rychlost vozů až do 30 km za hodinu. Převody mají čtyři stupně rychlosti vpřed i vzad, takže dělo se může pohybovati vpřed jak ústím, tak záděm, což jest rozhodně velmi výhodné. Zaujmouti posící, jakož i zahájit palbu jest snadné a nevyžaduje příprav. (Mil.O.)

Larsenovo kovové útočné letadlo. Léto předešlého roku bylo významné pro vývoj amerického letectví pokusy, jež měly ukázati cenu letectva v boji námořnictva a vojska pozemního. Konaná cvičení v rozměrech dosud nebývalých vykazují úspěchy, které způsobily v odborných a vládních kruzích velký rozruch a působily mocným vlivem na opatření vojenská. Význam letectva námořního i pozemního značně stoupl a vojenské i námořní odborné kruhy jakož i vláda pracují na vybudování mocného letectva, schopného boje nad mořem i zemí.

Výši a význam učiněného pokroku nejlépe ukazuje Larsenova konstrukce letadla útočného.

Útočná letadla objevila se ve světové válce, ale nevyšinula se pro rozličné okolnosti nad skromné počátky, dokázala však svůj význam v boji i možnost rozmachu.

Útočné letadlo, schopné plniti své poslání, t. j. útok na nepřátelské bojové síly z nepatrné výše za spoluúčinnosti vlastních sil nebo i bez nich, musí býti obrněno a velmi rychle, musí míti schopnost rychle stoupati a operovati i z dalekého zázemí a hlavně se musí vyznamenávati velkou mocností palby. Nedostatečné splnění prvních z těchto požadavků jest výkonností útočného letadla velmi na úkor, nedostatečnost palby činí jej ku svému úkolu úplně neschopné.

Larsenovo letadlo zhotoveno úplně z kovu a hnáno 400 HP motorem rychlostí 230 km za hodinu, schopné rychlého vzestupu, nese malíčkost třiceti strojních pušek systému Thompsonova při možnosti dokonalé obsluhy jedním člověkem. Každá z pušek, umístěných pod letadlem směrem k zemi, vypálí 1500 ran za minutu, t. j. 45.000 ran pro letadlo, pokrývající s výše 100 m při dané rychlosti pásmo 12×400 m (4800 m²) 3000 střelami v 6 vteřinách.

Výhody této konstrukce a význam přístroje tohoto rázu jsou jen lehce pochopitelné jako i vliv na vedení boje. Představme si jen stav a jeho důsledky, podaří-li se americké vládě zamýšlené rozvinutí soukromého letectví v zemi a využití letadel v době mobilisace a války podle uvedeného vzoru.

(Mil.O. Ngr.)

Nový koloniální sbor pro Tripolsko a Cyrenaiku bude utvořen z dobrovolníků jak italských, tak domorodých. Byl již vyhlášen nábor 10.000 mužů, a to 7000 pro Tripolis a 3000 pro Cyrenaiku. Do sboru mohou býti odvedeni poddůstojníci a vojáci v činné službě a v záloze; konečně všichni italscí občané, kteří dosud nebyli odvedeni a nejsou povinni přesměniti službou, a to ve věku od 18—28 let pro vojáky, do 32 let pro poddůstojníky. Služební doba trvá 2 léta. Toto koloniální vojsko bude vyzbrojeno stejně jako domácí. Kdo byl zařazen, obdrží ihned premii od 1300—2500 italských lir podle hodnosti. Denní zold obnáší pro vojáky 6.55 ital. lir; voják má nárok na měsíční dovolenou ročně.

RŮZNÉ.

Nový vynález v automobilismu. Italský automobilový klub v Miláně provedl v únoru ve svých místnostech zkoušku s novým mechanismem, jehož vynálezem jest italský inženýr Fiorentino z Milána. Vynález záleží v tom, že pod vozem umístěn jest zvláštní zvedák, zvaný „krik“, jenž silou motoru opře se o zemi, zvedne vozidlo do výše asi 20 cm, udržuje je neustále v horizontální poloze, otočí pak vůz kolem osy o libovolný úhel do nového směru. To vše vykoná v osmdesáti vteřinách. Vynález má kromě toho přednost, že k výměně kol jest zapotřebí mnohem kratší doby než dříve.

Nové francouzské dělo. V Belgii vyzkoušen byl nový francouzský vynález. Jest to zařízení, jímž možno zdvojnásobiti počáteční rychlost u ručnic, kulometů a děl. Vynálezem jest francouzský poručík Delamare Maze. Při pokusech v říjnu 1921 s 75m/m dělem dosaženo bylo počáteční rychlosti 850 m (normální činí 530 m). Vynálezce doufá, že ji zvýší až na 1000 m a chce také konstruovati dělo, jež při výstřelu neodskočí zpět, bude však mítí tutéž výkonnost a vážití bude o dvě třetiny méně než dělo dnešní. Belgická vláda patent zakoupila. Počátkem února t. r. konaly se další zkoušky v jedné z pevností lutyšských. (Morning Post z 25. ledna 1922.)

Generál dělostřelectva Karel Josef Dupont, jehož nadmíru zajímavou studií o „Vrchním německém velitelství v r. 1914“ vydal před nedávnem Vědecký ústav vojenský, narodil se u Nancy (Meurthe-et-Moselle) dne 30. října 1863. Vstoupil na školu polytechnickou dne 1. listopadu 1882 a o dvě léta později stal se podporučíkem na applikační dělostřelecké a ženijní škole ve Fontainebleau. Poručíkem se stal 1. října 1886 a sloužil nejprve u 25. dělostřeleckého pluku, pak u 6. praporu dělostřelectva pevnostního, kdež byl dne 1. února 1889 povýšen na nadporučíka. Za doby svých studií na vyšší škole válečné od listopadu 1892 do r. 1894 získal hodnosti kapitána.

V listopadu r. 1894 přidělen byl ku generálnímu štábu a sice ke druhé kanceláři. Koncem roku 1903 převzal velitelství batterie 25. dělostřeleckého pluku a povýšen na majora. V této hodnosti obdržel dne 1. ledna 1907 rytířský řád čestné legie. Počátkem roku 1908 vrátil se ke druhé kanceláři nejvyššího generálního štábu, stal se r. 1911 podplukovníkem a r. 1913 představeným této kanceláře.

Když vypukla válka, byl přidělen ke druhé kanceláři hlavního stanu a povýšen v listopadu 1914 na plukovníka. V červenci 1915 stal se důstojníkem čestné legie. „poněvadž mistrně řídil od počátku války jeden z nejchoulostivějších orgánů hlavního stanu a dovedl stále pokračovati i za okolností zvláště obtížných zprávy, na jejichž základě mohl hlavní stan činiti důležitá rozhodnutí“.

Dne 14. dubna 1916 stal se plukovník Dupont generálem zpravodajské služby, 2. ledna 1917 generálem brigádním. V červenci téhož roku přidělen byl k velicímu dělostřeleckému generálu 16. armádního sboru a v září převzal velitelství dělostřelectva prvního armádního sboru.

V srpnu 1918 stal se ředitelem výcvikového střediska ve Vitry-le-François, v listopadu téhož roku přednostou francouzské misse v Berlíně a v září r. 1919 povýšen byl na divisionáře. V této hodnosti jmenován byl předsedou komise pro úpravu hranic mezi Polskem a Německem a 1. ledna 1922 po generálu Niesselovi šéfem francouzské vojenské misse v Polsku.

Generál Dupont jest komandérem čestné legie od 16. června 1920. Kromě toho jest majitelem řádu italské koruny, japonského řádu vycházejícího slunce, záslužného španělského kříže třetí třídy a belgického řádu Leopoldova.

Armáda — bytost dvourozměrná. Ve francouzské Revue d'artillerie z prosince 1921 uveřejňuje p. Filloux zajímavou studii o vývoji války. Autor sám přiznává, že se bojí výtky dogmatičnosti, což by však nebyla vada největší. Závaznější jest, že se na válku — jev to na výstost sociologický — dívá pod zorným úhlem biologie, nechávaje stranou celou tu ohromnou spleť faktorů lidské společnosti, jejíž výslednicí jest válka. Jest to tedy schema, což autor přiznává také, ale schema velmi zajímavé.

Henri Poincaré, mluvíc o světě dvourozměrném, uvažuje bytostí nekonečně ploché, o dvou rozměrech, uzavřené v kruhu, jako bytost třírozměrná jest uzavřena v kouli. Bytosti dvourozměrné zdají se nám cizí, a přece existují: jsou to armády. Armáda jest kolektivní tvor o dvou dimensích. Pozorována shora, bude se jevití jako organismus v kapse ležící mezi dvěma skly mikroskopu.

Na počátku dějin se tato bytost malých dvou dimensí pohybuje volně a bez ostychu, vzdalující se od svých základů bez nesnází na dlouhou dobu. Jest pohyblivá v každém směru, vypůjčující si od národa jen něco málo prvků, ba obejde se i bez něho. Její zbraně nepotřebují střeliva, její ústa žijí potravou, kterou naleznou na místě nebo v úzkém okolí. Nemá zvláště zranitelného místa, může se vyhnouti boji a jest jí lhostejno, vidí-li nepřítele mezi sebou a svým národem.

Nastane však okamžik, že vzroste tak, že již nemůže ssátí ze svého okolí, meč a kopí nahrazeny jsou ručnicí a dělem. Střelivo i zásoby musí přicházeti od základny. Tak počíná vývoj. Když vyšla z mateřské země, jest k ní připoutána sítí komunikační, jež jest jejím organismem vyživovacím, bez něhož nemůže žíti. Ztrácí svou pohyblivost, vleče za sebou nezbytný a zranitelný orgán, a tak nastávají nové životní podmínky. Dvě armády nepřátelské snáží se navzájem zraniti na místě nejcitlivějším. Odříznouti nepřítele od základny stává se manévrem ideálním. Armáda se rozčleňuje, aby kryla své boky. Důležitost komunikačních čar zvětšuje absolutní dimenze armád. Tato perioda trvala vlastně až do září r. 1914. Po bitvě na Marň oba soupeři cítili nutnost chrániti boky a komunikace. Tak vznikl útek o závod k moři a fronta ustrnula. Armády se opěly o svá křídla a obdržely absolutní bezpečnost svých komunikačních čar. Počala nová perioda: společný život s národem.

Celý národ stal se bojovým organismem a dotýká se jako bytost dvourozměrná v čáře (bitevní) druhé bytosti nepřátelské. Místo aby ze sebe vyslal individuum rozdílné od sebe sama, živěné jím sice, ale jinak mající svou vlastní osobnost, obrní se a vyzbrojí se na styčné čáře. Tato jest jeho ochranou a současně leptá soupeře. Jest to ofensivní pokožka (peau offensive), splývající s masem národa. Funkce nervové, vyživovací a nahrazovací děje se arteriemi, cévami a nervy — komunikacemi — takže nevíme, kde armáda začíná a kde končí. I mezi mozkem národa a mozkem armády jest úplná spojitost. To jest ozbrojený národ.

Tento nový obrazec nemá podobnosti s předcházejícími. Na místo bývalých pohyblivých a svobodných armád nastupují dvě nehybné bytosti. Úsilí ofensivní jest cílem celého národa stejně jako náraz se přenáší na celý národ. Průlom může se uskutečniti jen tenkrát, možno-li současně zraniti podstatný orgán soupeřovy fronty. Spojenecké armády neměly tohoto cíle. Němci spíše se mohli kojit nadějí, že zasáhnou srdce Francie, proniknou-li do Paříže. Jinak však průlom, i když se zdáří, jest jen zranění, které se rychle zacelí národem tak, že se kolem rány utvoří nová pokožka.

Tato nová válka jest válkou mezi národy, nikoli armádami. Nezabíjí se pokožka zvířete, nýbrž zvíře samo. Zápas končí, když jeden ze soupeřů příliš zeslabil svou sílu odporu. Fronta změkne, prohne se, ustupuje zvolna, zasahuje stále více časti ještě zdravé a konec nadchází bez průlomu. Zajímavým příkladem jest Rusko. Armáda, oddělená od národa, byla by snad vytrvala do konce jako v Mandžusku. Avšak smíšená s národem podléhala rozkladným fermentům jeho obrovského těla a slabého odporu kulturního. Nebylo průlomu, nýbrž úplný rozklad — agonie celého národa. Proto také ve světové válce morálka tvoří hlavní výzbroj národa a défaitism jest neodpuštělným zločinem.

Válka vyvinula se v tuto formu, poněvadž početné stavy mužstva byly tak veliké, že jimi bylo možno obsaditi frontu mezi Svýcarskem a mořem — zkrátka, že byl dostatečný počet mužů na délkový metr fronty. Až dosud nebyla tato podmínka nikdy splněna. V historii poslední války je zajímavé, že nový vývoj mohl se nepodařiti jen ve dvou případech.

Předpokládáme, že by Francie nebyla měla tolik ofensivního ducha a byla by hned po 20. srpnu 1914 vytvořila obrannou čáru spojitou. To by nebylo vedlo k novému vývoji, poněvadž nebylo času na vybudování fronty ani nebylo dosti obránců. Druhý předpoklad jest porážka na Marň.

Ani jedno, ani druhé se neuskutečnilo. Francouzové na Marň zvítězili, neměli však dosti sil na pronásledování a dostatek munice. Toho využil nepřítel a vystavěl zákopy. Přírozenou logikou věcí mění válka svou formu.

Dáme-li kapku vody na skleněnou desku, má formu sférickou. Přiblížíme-li jinou desku rovnoběžnou a dotkneme se kapkv, změní ihned svůj tvar. Jakmile se armády dotkly mezi dvěma překážkami, mořem a Svýcarskem, změnila válka svou tvárnost. Armády přestaly hráti úlohu zvláštních orgánů a splýnuly s organismem národa.

Jediný fakt otázku zkomplikoval — aviatika. Ta dala armádám existujícím v rovině třetí rozměr. Dělostřelectvu byla sice také dána jakási možnost

třetí dimenze, ale zatím nedokonalá. Aviatikou však mají armády styk nový, mnohem širší a rozsáhlejší než dosud. V získání nového rozměru jest originalita aviatiky.

Máme-li správnou představu, vidíme, že budeme zase mocí vojskem pohybovatí svobodně. Zapas vyvine se nikoli již na čáře, nýbrž na prostorovém pásmu, dosti hlubokém. Dobytím třetí dimenze musí se národ ozbrojovatí do větší a větší hloubky. Jakmile aviatika stane se schopnou transportovatí vojsko, bude armáda zase volnou jako byla dříve.

Tento pokrok, který potlačuje distance a rozmnožuje mezi národy kontakt, trení a dráždění, nemohl by však stejně způsobiti fusi bez násilí? Zatím při tolikeré různosti národů jest těžko uvěřiti, a my, čekající na tuto šťastnou dobu, nemáme práva před očima svých dětí jednatí jinak proti soupeři, jehož duše se nezměnila, jenž nás nenávidí a má neustále zlé umysly, než zabezpečiti svou převahu vojenskou. To jest úloha, kterou musíme splniti ať se spojení, ať bez nich.

—VI—

Společnost pro dějiny světové války a přátel válečné knihovny a válečného musea v Paříži (Société de l'histoire de la guerre de 1914 et des amis des bibliothèques et musées de la guerre) založena byla v lednu r. 1919 a vytkla si za úkol podporovatí studium světové války po stránce politické, vojenské, hospodářské, sociální, literární a umělecké a studium jejího vlivu na život národů. Působí již třetí rok, řídí vědeckou práci, zasahující iniciativně, vydávajíc publikace a připravujíc historický materiál pro budoucnost. Ve své snaze našla vzácné podporovatele v panu Henri Leblancovi a jeho choti, kteří soukromou pilí a finanční obětavostí nashromáždili od r. 1914 ohromné množství cenného materiálu, jež věnovali státu a dali tak základ k válečné knihovně a válečnému museu. Úkol společnosti, udržovatí a rozšiřovatí tyto státní museální sbírky a knihovnu válečnou, jest veliký a znamená netoliko tříditi a katalogisovatí dle dobrých method všechn tento materiál tištěný, obrazový a rukopisný, ale hlavně neustálým stykem se všemi účastnými i neutrálními zeměmi doplňovatí všechno, co se vztahuje k světové válce. Prostředky, jimiž společnost uskutečňuje svůj účel, jsou: Věstník (Bulletin de la Société de l'histoire de la guerre), vědecké publikace, konference, subvence a akvizice dokumentů a předmětů válečných. Členy má společnost: činné (5 frs ročně), skutečné (20 frs ročně), zakládající (nejméně 500 frs jednou provždy) a čestné. Předplatné Věstníku na rok 6 frs. Přihlášky a předplatné budtež zaslány: M. le Secrétaire Général de la Société de l'histoire de la guerre, 39, rue de Colisée, Paris, příspěvky členské a přihlášky za členy na adresu: MM. de Neufville et Cie, Banquiers, 31, rue Lafayette (IXe), Paris.

Za prvního předsedu správní rady Společnosti zvolen byl Léon Bérard, vicepresident poslanecké sněmovny, býv. ministr; za místopředsedy: Paul Appel, rektor pařížské Akademie, Aulard, profesor filosofické fakulty, Maurice Bompard, senátor, býv. vyslanec; za generálního sekretáře: spisovatel Georges Bourdon.

Maďarská armáda. Trianonská smlouva přiznala Maďarsku udržování najatého vojska v počtu 35.000 mužů. Jak sděluje pešfská zpráva časopisu „Tirler Alpenland“, bylo najímáním tohoto vojska až do 10. února t. r. získáno 18.000 dobrovolníků. Poněvadž tím nebylo dosaženo povoleného počtu a scházelo ještě 17.000 mužů, stal se v Maďarsku pokus, aby zbývající kontingent byl doplněn odváděním. Tyto odvody byly prováděny s názvem: „dobrovolné přihlášky pro maďarské národní vojsko“. Od odvedených byly požadovány reversy v tom smyslu, že „dobrovolné“ nastoupili službu. Byly též zřízeny zvláštní oddíly civilistů, jež jsou určeny pro hospodářské účely a jiná občanská povolání, ale jichž se ve skutečnosti užívá jako oddílů vojenských. Tak jsou mezi tajnými vojenskými formacemi zvláštní tak zvaná sedmihradská brigáda a zvláštní západouherská brigáda, jež jsou vyhlédnuty pro budoucí operace v těchto územích. Jak jest viděti, pracují Maďari k tomu, aby obešli mír trianonský a aby byli pro své budoucí plány vyzbrojeni.

Rudá armáda. Výročí založení rudé armády. Dne 28. února slavila rudá armáda čtvrté výročí svého založení. Byla vojenská slavnost, na níž mluvil Trockij, připomínaje heroickou historii rudé armády a nebezpečí světového kapitalismu. Trockij vydal při této příležitosti armádní rozkaz, v němž promlouvá o vzniku rudé armády a zdůrazňuje nutnost vzdělání. „Do 1. května musí se všichni rudí vojáci naučiti čísti a psátí,“ čteme v armádním rozkaze. A čteme dále: „V ohni byla vytvořena naše armáda. Musíme se staratí o zlepšení životních podmínek rudých vojinů. Rudý vojin musí býti syt a obut. Největším nepřítelem vojinů jest lehkomyšlnost, nedostatek iniciativy a slepé, neuvědomělé

vykonávání úkolů jsou smrtelnými hříchy vojinů. Pracující vrstvy sovětské Federace musí věnovati náležitou pozornost rudým vojinům. Poměr mezi rudou armádou a pracujícím lidem jest bratrský. S klidnou jistotou vstupuje rudá armáda do pátého roku svého trvání. Tento rok bude rokem neustálé práce a neustálého učení." Ve „Velkém divadle" v Moskvě konalo se společně slavnostní zasedání moskevského sovětu s delegáty rudé armády. Po řeči Trockého promluvil Brusilov, který projevil své přesvědčení, že rudá armáda ochrání sovětské Rusko proti každé intervenci, jež by chtěla zameziti svobodný rozvoj Ruska. — Námořní akademie rudého loďstva. V Petrohradě byla 4. března t. r. otevřena námořní akademie rudého loďstva dělníků a sedláků. — Porady velitelů rudé armády. Dne 4. března byly v Charkově zahájeny porady velitelů vojsk ukrajinských, krymských a černomořského loďstva, kterých se zúčastnil hlavní velitel Kameněv. Čestnými předsedy byli zvoleni Trockij a Kameněv. Velitel ukrajinských a krymských vojsk Frundze v pozdravném proslovu prohlásil, že porady mají za úkol zpracovati zkušenosti získané rudou armádou, zahájití přípravy k možným ozbrojeným srážkám a zlepšiti materiální situaci armády. Na poradách byla přijata resoluce, v níž se prohlašuje, že rudí gardisté, velitelé a komisaři vítají energickou činnost dělnicko-rolnické vlády, jejímž úkolem jest zabezpečení klidného vývoje sovětské republiky prostřednictvím dohod s vládami západních států. Podle resoluce jest si rudá armáda jista, že těmito dohodami nebudou dotčeny základní vymoženosti proletářské revoluce. V resoluci se dále praví: „Nechť je známo za hranicí, že myšlenka, aby bylo využito nášeho národního nestěti ke zničení naší klidné hospodářské práce, naplňuje citem hněvu proletářské pluky."

Japonsko snižuje počet vojska. Denní listy oznamují, že vláda japonská hodlá snížit počet vojska o 25.000 mužů, na mírový stav 209.000 mužů.

Turecké ztráty za války. Podle zpráv denních listů pozbyla turecká armáda ve světové válce celkem 538.000 mužů. Z toho na Kavkaze 218.000 mužů, v Dardanelech 8000 mužů, v Mezopotamii 45.000 mužů a zbytek na různých frontách.

Jak se má šetřiti. Otázkou, jak by bylo lze vhodně přizpůsobiti plynovou masku formě hlavy vojákovy, zabývá se nyní oddělení pro chemickou válečnou službu ve Spojených státech severoamerických. Bylo zjištěno, že jak objem, tak i forma hlavy vojinovy v rozličných částech severoamerického území jsou velmi nestejně. Jelikož nebylo lze podle dosud nedostatečného počtu vhodných rozměrů hlav vysloviti konečný úsudek, zavádí se vhodné měření lebek vojinů jednotlivých území, aby podle přesných dat umožněna byla správná výroba a distribuce pro příslušná teritoria, a tím aby se zabránilo mrhání peněz na přebytnou výrobu.

Čsl. vědecký ústav vojenský zakoupil pro vojenské museum na výstavě obrazů Zdenky Liebscherové-Čechové v Topičově saloně v Praze cyklus akvarelů „Praha za války".

Automatická pistol „Parabellum" v německé armádě. Poslanec André Lefèvre, bývalý ministr vojensví, konstatuje v časopise „Le Journal", že automatická pistol „Parabellum", 40ranová, kterou za světové války byli ozbrojeni němečtí důstojníci, stala se od konce roku 1918 skutečným malým kulometem s 32 ranami. Jest určena k ozbrojení poddůstojníků a nejlepších lidí říšské obrany. Každá německá rota jest kromě pušek, kulometů a ručních kulometů vyzbrojena ještě 15 pistolemi „Parabellum". Nový zásobník těchto pistolí může býti také upotřeben v pistolí Bergmannově, kterou jsou ozbrojeni policisté.

Generál Nollet zakazuje pro výcvik německého dělostřelectva. Generál Nollet zaslal koncem února německému zahraničnímu úřadu tuto zprávu: Dne 9. ledna r. 1922 byl schválen předpis o výcviku dělostřelectva, v němž se praví, že účelem výcviku jest příprava k válce. Komise spatřuje v tomto předpisu porušení článku 160. mírové smlouvy, v němž se stanoví, že německé vojsko jest určeno pouze k zachování pořádku na německém území a ke službám pohraniční policie. Komise upozorňuje na toto porušení a žádá výslovně, aby zmíněný předpis byl zrušen a komisi doručeno úřední znění, kterým se nařizuje zrušení tohoto předpisu.

Tajné německé organisace. Belgický „Soir" uveřejnil dlouhý článek, napsaný „Nová armáda německá". Též „Times" prohlašují zprávy tohoto časopisu za pravé a spolehlivé. „Opravdové nebezpečí," praví se v článku, „spočívá v síti tajných německých organisací, jimiž jest poseto celé Německo. Jest to vlastně výborně organisovaný „Reichswehr", ovšem bez uniforem. Bez přehánění lze odhadnouti počet mužů, většinou mladých, v organisaci zapsaných, na 1½ milionu. Zajímavé jest to, že tyto tajné vojenské organisace jsou založeny pod

různými názvy v oné části Německa, jež jest obsazeno Dohodou. „Soir“ uveřejňuje faksimile prohlášení, jež musí každý člen takové organizace podepsati. Každý musí slíbiti poslušnost vrchnímu veliteli a plnou oddanost službě národní věci. Musí dbáti o to, aby Německo nebylo ničeno revolucemi a vnitřními zmatky, aby bylo dosaženo národní vlády a aby země měla dobrou armádu. „Soir“ ohlašuje, že bude v odhalených pokračovati.

Zánik německých pevností. Německá říšská rada schválila dne 28. února osnovu zákona o zániku německých pevností. Osnova jest důsledkem mírové smlouvy versailleské a stanoví zaniknutí pevností Weselu, Kolína, Koblenze, Mohuče, Gemersheimu, dále štrasburských pevností na pravém břehu Rýna, pevností hornorýnských a Friedrichsortu, Kielu a Helgolandu. Rýnská opevnění postavená východně od Rýna, zůstanou na přání spojenců zachována.

Kolik vojenského materiálu bylo v Německu zničeno? Ze zprávy generála Nolleta o činnosti odzbrojovací mezinárodní komise v Německu se dovídáme, že do konce roku 1921 bylo této komisi vydáno a zničeno: 40.625 kompletních děl nebo dělových hlavn, 11.592 vrhačů min, 318.631 kulometů, 4.482.337 ručních zbraní, 1.116 plamenometů, 16.967 aeroplanů a hydroplanů a 31.640 motorů.

Jednorroční vojenská služba ve Finsku. Podle zpráv denních listů přijala poslanecká sněmovna jednorroční vojenskou službu. Branný výbor navrhl 9měsíční vojenskou službu.

Počet invalidů v Evropě. Podle čísel, která sebrala mezinárodní kancelář práce, jest počet invalidů ve dvanácti státech, které se zúčastnily války, tento: Francie 1.500.000, Německo 1.400.000, Velká Británie 1.170.000, Itálie 570.000, Polsko 320.000, Spojené státy 246.000, Československo 175.000, Rakousko 164.000, Jugoslavie 154.000, Kanada 88.000, Rumunsko 84.000, Belgie 40.000. Výpočet jest neúplný, poněvadž do souhrnného počtu 5.911.000 invalidů nutno připočísti invalidy ruské a řecké, na něž mezinárodní kancelář práce nebrala zřetel.

Z NAŠICH REVUÍ.

Nová Epocha. Roč. I., č. 10. a 11. Historie tanků. Podle J. L. Bretonových údajů sděluje inž. F. S. První popud k sestrojení tanku vyšel od franc. inž. J. L. Bretona, sekretáře patentního štábu, jenž neustále pracoval o zdokonalení útočného dělostřelctva. Problém ničení drátěných překážek a překonání zákopů řešen byl na počátku dělovými náboji a minami. Toto řešení však vyžadovalo velikou spotřebu času i materiálu s účinkem poměrně malým a s nevýhodou velmi závažnou, že vylučovalo jakékoli překvapení nepřítele. Již r. 1914 v listopadu podal Breton ministru války Millerandovi první projekt obrněného automobilu, vyzbrojeného cirkulární pilou k ničení drátěných překážek, z něhož vyšel přístroj vyzkoušený v prvních dnech ledna 1915. Tento první aparát řezal dobře dráty 5 až 6 mm silné i když visely volně. Pila mohla býti položena buď svisle nebo vodorovně k řezání kůlů. Úspěšné pokusy vedly k myšlence sestrojiti vozy mohutnější. Poněvadž nebylo možno dáti postaviti vůz speciální, užil Breton hospodářského traktoru, který se může pohybovati na každé půdě a namontoval naň svůj řezací přístroj. V červenci 1915 byla výkonnost strojů vyzkoušena a po prohlídce mini-

strem války Millerandem objednáno šest takových obrněných vozů. K návrhu Bretonovu užito bylo caterpillaru, zemědělských to traktorů amerických, které se pohybovaly na širokých pasech místo kol.

Současně s Bretonem pokoušelo se několik jiných vynálezců překonati drátěné překážky silničními parními valci, opatřenými benzinovým motorem o 20 HP. Obrněnec byl 7 m. dlouhý, 2 m. široký a měl tři kulomety. Přístroj sice rozdrtil každou překážku, ale měl tu nevýhodu, že dráty zůstaly v celku a po přejetí se částečně vztyčily a překážely pěchoi.

Jiným současným vynálezem byl Boiraultův přístroj s osmidílným rámcem nekonečných kolejnič. Vážil 30 tun, byl 4 m. vysoký, 8 m. dlouhý a pohyboval se rychlostí 3 kilometrů za hodinu. Bez obtíže drtil překážky a mohl překonati i 2 m. široké zákopy. Byla to skutečná pohyblivá věž, měla však tu nevýhodu, že nemohla měniti směru a nemohla býti dobře obrněna.

Zatím Breton s Boissinem, velitelem zákopnictva, studovali různé hospodářské traktory, které by byly schopny úpravy na útočné vozy. Po úradě s inženýry Creusotských závodů užito bylo traktoru Holtova, a první pokusy vy-